

USNESENÍ

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu JUDr. Milana Chmelíčka a soudkyň JUDr. Ivy Březinové a Mgr. Dity Staňkové v právní věci

žalobců:

- a) **Ladislav B.**, narozený dne xxx
bytem xxx, xxx
zastoupen advokátem JUDr. Viktorem Rossmannem,
se sídlem Senovážné náměstí 1464/6, 110 00 Praha 1,
- b) **Radek D.**, narozený dne xxx
bytem xxx, xxx
zastoupeni advokátem JUDr. Viktorem Rossmannem,
se sídlem Senovážné náměstí 1464/6, 110 0,0 Praha 1,
- c) **Ivana J.**, narozená dne xxx
bytem xxx, xxx
zastoupeni advokátem JUDr. Viktorem Rossmannem
se sídlem Senovážné náměstí 1464/6, 110 00 Praha 1,
- d) **Vladimír J.**, narozený dne xxx
bytem xxx, xxx
- e) **Josef K.**, narozený dne xxx
bytem xxx, xxx
- f) **Jaroslav K.**, narozený dne xxx
bytem xxx, xxx
zastoupeni advokátem JUDr. Viktorem Rossmannem,
se sídlem Senovážné náměstí 1464/6, 110 00 Praha 1,
- g) **V. K.**, narozená dne xxx
bytem xxx, xxx
zastoupeni advokátem JUDr. Viktorem Rossmannem,
se sídlem Senovážné náměstí 1464/6, 110 00 Praha 1,
- h) **N. L.**, narozená dne xxx
bytem xxx, xxx
zastoupeni advokátem JUDr. Viktorem Rossmannem,
se sídlem Senovážné náměstí 1464/6, 110 00 Praha 1,
- ch) **Dana M.**, narozená dne xxx
bytem xxx, xxx
- i) **František V.**, narozený dne xxx
bytem xxx, xxx
zastoupeni advokátem JUDr. Viktorem Rossmannem,
se sídlem Senovážné náměstí 1464/6, 110 00 Praha 1,
- j) **Magdalena V.**, narozená dne xxx
bytem xxx, xxx
zastoupeni advokátem JUDr. Viktorem Rossmannem,
se sídlem Senovážné náměstí 1464/6, 110 00 Praha 1,

proti
žalované:

CIB RENT PÍSNICE s.r.o., IČO 03091104
sídlm Václavské náměstí 823/33, 110 00 Praha 1

zastoupená advokátem JUDr. Danielem Navrátilem
sídlem Revoluční 655/1, 110 00 Praha 1

za účasti vedlejšího účastníka na straně žalované
ČEZ a. s., IČO 45274649
sídlem Duhová 1444/2, 140 53 Praha 4
zastoupená advokátem JUDr. Ondřejem Davidem, Ph.D.
sídlem V Parku 2323/14, 148 00 Praha 4

o určení vlastnického práva,

k odvolání žalobců, žalovaného a vedlejšího účastníka proti usnesení Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 7. srpna 2019, č.j. 15C 56/2017-560,

takto:

- I. Usnesení soudu I. stupně se ve výroku I. mění jen tak, že náklady řízení žalované činí 121.000 Kč a ve zbývajících částech se žalované právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává, jinak se potvrzuje.
- II. Ve výroku II. se usnesení ve vztahu k žalobcům a), b), c), f), g), h), i) a j) mění jen tak, že náklady vedlejšího účastníka činí 121.000 Kč a ve zbývajících částech se vedlejšímu účastníkovi právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává, jinak se potvrzuje. Ve vztahu k žalobcům d), e) a ch) zůstalo usnesení ohledně jejich povinnosti zaplatit vedlejšímu účastníkovi 118.194 Kč nedotčeno.
- III. Žalobcům se nepřiznává právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Odůvodnění:

1. V dané věci se žalobci domáhali žalobou podanou původně proti nyní vedlejšímu účastníkovi na straně žalované společnosti ČEZ a.s. určení, že stát je vlastníkem 51 pozemků uvedených v žalobě, když součástí řady z nich je i bytový dům. Žalobci tvrdili, že stát na základě schválených privatizačních projektů týkajících se původního státního podniku České energetické závody převedl na společnost ČEZ předmětné pozemky v rozporu se zákonem. Tento rozpor dovozovali ze znění § 14 zák. č. 52/1966 Sb., dle něhož mohl být v rozhodné době převeden byt do vlastnictví pouze uživateli a rovněž z blokačního ustanovení § 29 zák. č. 229/1991 Sb. zákona o půdě.
2. V průběhu řízení žalobci i navrhli, aby soud vydal předběžné opatření, kterým by bylo společnosti ČEZ a.s. zakázáno nakládat s těmito pozemky.
3. Soud I. stupně svým usnesením ze dne 16.6.2017, č.j. 15C 56/2017-117, návrh žalobců zamítl a zdejší soud jako soud odvolací svým usnesením ze dne 4.9.2017, č.j. 16Co 289/2017-154 usnesení soudu I. stupně potvrdil. Již v tomto usnesení vyslovil soud I. stupně závěr, že není dána naléhavá potřeba vydání předběžného opatření, neboť ani nelze dovést zájem žalobců na určení vlastnictví ve smyslu § 80 písm. c) občanského soudního řádu (dále jen „o.s.ř.“), ve vztahu ke všem 51 nemovitostem, když žalobci jsou nájemci bytu pouze v 11 z těchto nemovitostí. Soud dále konstatoval, že naléhavý právní zájem na určení vlastnictví státu nelze dovést za situace, kdy stát není (alespoň vedlejším) účastníkem řízení. Konečně navíc v potvrzujícím usnesení i odvolací soud konstatoval, že i kdyby bylo žalováno správně, nemá uplatněný nárok oporu v hmotném

Shodu s prvopisem potvrzuje Barbora Nevolová

právu, neboť z § 14 odst. 2 zák. č. 52/1966 Sb., ani z judikatury nelze dovozovat zákaz, aby celé domy s nájemními byty byly převedeny do vlastnictví třetí osoby.

4. V průběhu řízení byly předmětné pozemky prodány žalované, k návrhu žalobců tak soud svým usnesením z 27.10.2017, č.j. 15C 56/2017-182, připustil, aby namísto dosavadní žalované ČEZ a.s. vstoupil do řízení nový žalovaný CIB RENT PÍSNICE s.r.o. Následně podáním ze dne 29.11.2017 oznámila společnost ČEZ a.s., že do řízení vstupuje jako vedlejší účastník na straně žalované.
5. Soud I. stupně po provedeném jednání dne 20.2.2018 žalobu zamítl, zároveň uložil žalobcům povinnost nahradit společně a nerozdílně náklady řízení žalované ve výši 12.342 Kč a vedlejšímu účastníkovi na straně žalované ve výši 20.051 Kč k rukám jejich právních zástupců. V odůvodnění svého rozsudku soud zopakoval, že na žalobě na určení vlastnictví státu nemají žalobci ve smyslu § 80 písm. c) o.s.ř. naléhavý právní zájem za situace, kdy stát (tedy Česká republika) žalován není, neboť takový rozsudek by nebyl pro stát ve smyslu § 159a odst. 2 o.s.ř. závazný. O nákladech řízení rozhodl soud dle úspěchu ve věci, když výpočet výše nákladů provedl za užití § 9 odst. 4 písm. b/ vyhl. č. 177/1996 Sb. (dále jen i „advokátní tarif či tarif“). Rozsudkem ze dne 23.10.2018, č.j. 16Co 271/2018-358, zdejší soud jako soud odvolací rozsudek soudu I. stupně v zamítavém výroku I. o věci samé potvrdil, ve výrocih II. a III. o nákladech řízení rozsudek soudu I. stupně zrušil a věc v tomto rozsahu vrátil soudu I. stupně k dalšímu řízení. Odvolací soud se ztotožnil se závěrem soudu I. stupně, že na žalobě na určení vlastnictví státu není dán naléhavý právní zájem již proto, že stát žalován není. Navíc i poukázal na to, že žalobci jsou nájemci bytu pouze v 11 z 51 nemovitostí, u nichž je navrhováno určení vlastnictví státu. Rovněž i odkázal na svůj předchozí závěr, dle něhož, i kdyby bylo žalováno správně, nemá uplatněný nárok oporu v hmotném právu. Odvolací soud zrušil rozsudek soudu I. stupně v nákladových výrocih, když konstatoval, že nelze bez dalšího vycházet z tarifní hodnoty sporu 50.000 Kč dle § 9 odst. 4 písm. b/ tarifu s odůvodněním, že ve věci se nenachází ověřitelný údaj o ceně sporných nemovitostí. Odvolací soud nedohledal žalovanou tvrzenou kupní smlouvu na předmětné pozemky, ta byla doložena u odvolacího jednání, nicméně ve spise byla již tisková zpráva společnosti ČEZ a.s., dle které žalovaná nabyla sporné pozemky za kupní cenu ve výši 1.276.000.000 Kč, tato cena se však mírně liší od ceny uvedené v kupní smlouvě. Za této situace, kdy je k dispozici kupní smlouva, je předmět řízení penězi ocenitelný a náklady řízení je namíste vypočíst dle § 7 tarifu, odvolací soud zároveň ovšem uložil soudu I. stupně, aby se zabýval tím, zda jsou v dané věci splněny podmínky pro aplikaci moderačního práva dle § 150 o.s.ř., tedy pro částečné nepřiznání práva na náhradu nákladů v řízení úspěšné žalované a vedlejšímu účastníkovi.
6. V novém řízení soud I. stupně nejprve z kupní smlouvy uzavřené mezi vedlejším účastníkem jako prodávajícím a žalovanou jako kupující zjistil, že předmětné pozemky byly prodány za částku 1.266.000.000 Kč. Dále soud pečlivě zjišťoval osobní, výdělkové i majetkové poměry žalobců, tedy jejich příjmy ze zaměstnání či podnikání, případně výši starobního důchodu a to u každého žalobce i jeho manželky (manžela), úspory na bankovních účtech, úvěry, výnosy z majetku i vlastnictví nemovitostí (body 7 až 19 jeho usnesení). Dále soud I. stupně i zjišťoval právní postavení a základní majetkové poměry žalované i vedlejšího účastníka.
7. Na základě učiněných zjištění pak nejprve konstatoval, že výše předmětu sporu je známa, neboť se rovná kupní ceně pozemků, základní sazba za jeden úkon právní služby tak dle § 7 tarifu činí 550.700 Kč. Soud dospěl k závěru, že zástupce žalované učinil 6 plnohodnotných úkonů právní pomoci, výše jeho odměny tak činí 3.304.200 Kč, k této odměně ještě náleží 6 paušálních náhrad po 300 Kč a 21% náhrada DPH, jejíž je právní zástupce žalované plátcem. V případě vedlejšího účastníka pak stanovil soud výši odměny jeho právního zástupce částkou 3.579.550 Kč a to jako odměnu za 6 plnohodnotných úkonů a jednu odměnu v poloviční výši (vyjádření k odvolání proti

usnesení o zamítnutí návrhu na vydání předběžného opatření). I k této odměně náleží paušální náhrady celkem 7 a daň z přidané hodnoty z těchto částek, když i zástupce vedlejšího účastníka je plátcem DPH.

8. Dále soud i hodnotil zjištěné poměry účastníků a konstatoval, že byť mezi nimi existují rozdíly, ani v jednom případě se nejedná o osobu nemajetnou, ale ani o osobu, která by měla významný majetek. Čisté příjmy jsou vesměs průměrné, část žalobců vlastní i nemovitost či spoluvlastnický podíl na ní. Pokud jsou příjmy podprůměrné a to zejména u žalobců, kteří jsou již starobními důchodci, byly u nich zjištěny úspory či právě běžný nemovitý majetek. S ohledem na poměry účastníků, soud ovšem konstatoval, že není v silách žádného z žalobců zaplatit plnou výši nákladů řízení, kdy na každého připadá částka 757.641,50 Kč. Nepřiznání nákladů řízení se přitom nemůže významným způsobem dotknout majetkových poměrů žalované a vedlejší účastnice, když sama žalovaná má pohledávky ve výši desítek miliónů Kč a vedlejší účastnice na straně žalované vykazuje roční zisk v rádech miliard Kč. Při rozhodnutí o způsobu aplikace § 150 o.s.ř. vzal soud I. stupně v potaz rovněž postoj účastníků v průběhu řízení, zejména poukázal na to, že již v zamítavém usnesení o předběžném opatření byli žalobci odvolacím soudem upozorněni, že žaloba není důvodná, za této situace měli pokračování v řízení zvážit.
9. Soud I. stupně hodnotil všechny výše uvedené okolnosti a dospěl tak k závěru, že podmínky pro částečnou aplikaci § 150 o.s.ř. jsou v dané věci splněny, a výše uvedeným skutečností odpovídá, aby byla žalobcům uložena povinnost nahradit žalované i vedlejšímu účastníku 10 % jejich nákladů. Soud tedy na nákladech přiznal žalované i vedlejšímu účastníku takto vypočtené částky uvedené ve výroku jeho usnesení tak k jejich zaplacení právním zástupcům stanovil 30 denní lhůtu počínající od právní moci usnesení.
10. Proti tomuto usnesení podali odvolání žalobci a),b),c),f),g),h),i) a j) a rovněž i žalovaná.
11. I při vědomí pro soud I l. stupně závazného právního názoru odvolacího soudu vysloveného v rozsudku č.j. 16Co 271/2018-358, že je v dané věci namístě stanovit odměnu advokáta z hodnoty věci, žalobci namítali, že náklady měly být vypočteny z tarifní hodnoty ve výši 50.000 Kč dle § 9 odst. 4 písm. b/ tarifu. Uváděli, že ve spise se nenachází odborné vyjádření či znalecký posudek, který by předmětné pozemky oceňoval a ve spise původně nebyla ani sama kupní smlouva. Kupní smlouvy předložena v prvním odvolacím řízení pak obsahovala jiný údaj, než cena uvedená v tiskové zprávě. Spolehlivý (ověřitelný) údaj o ceně pozemku tedy chyběl a dle odvolatelů bylo tedy namístě rozhodnout o nákladech za užití § 9 odst. 4 písm. b/ tarifu. Na podporu své odvolací námítky žalobci i odkazovali na závěry obsažené v nálezů Ústavního soudu sp.zn. I ÚS 269/2016, když z něj dovozovali, že sazba advokátního tarifu uvedená v § 9 odst. 4 písm. b) se použije i na předměty ocenitelné. Žalobci i poukazovali na usnesení zdejšího soudu č.j. 30Co 157/2019 – 84, ve kterém odvolací soud v obdobné věci rozhodoval o nákladech řízení dle § 9 odst. 4 písm. b/ tarifu, za užití § 13 o.z. měl tedy odvolací soud rozhodnout v této věci obdobným způsobem. Žalobci dále namítali, že v případě, kdy soud I. stupně stanovil výši nákladů vypočtenou z hodnoty sporu, měl aplikovat ustanovení § 150 o.s.ř. ve vyšším rozsahu a zohlednit i další okolnosti projednávané věci. Poukazovali na to, že prodej pozemků s domy v sídlišti xxx se stal mediálně známým případem, ve věci se různí politici angažovali včetně tehdejšího ministra zahraničních věcí, který následně pořádal tiskovou konferenci zmiňovanou i v žalobě. Samo jednání však bylo velmi krátké a nárok, který uplatňuje žalovaná, nelze s ohledem na průběh řízení považovat za účelně vynaložené náklady při bránění práva. Ve vztahu k vedlejšímu účastníku, žalobci namítali, že neměl žádný reálný důvod vstupovat do řízení poté, co o prodeji nemovitosti bylo rozhodnuto o záměně účastníků na žalované straně. Přitom sám vedlejší účastník zapříčinil spor, neboť s žalobci nejednal rovně a transparentním způsobem. Navíc náklady neměly být přiznány i s ohledem na judikaturu Nejvyššího soudu, který

konstatoval, že za situace, kdy je stát k hájení svých zájmů vybaven příslušnými organizačními složkami, není důvodu uznat takto vzniklé náklady řízení jako náklady účelně vynaložené. Žalobci i souhlasili se závěrem soudu I. stupně, že i snížení výše nákladů za užití § 150 o.s.ř. se nemůže významným způsobem dotknout majetkové sféry žalované či vedlejšího účastníka. Navrhli, aby odvolací soud napadené usnesení změnil tak, že žádnému z účastníků se náhrada nákladů nepřiznává, případně aby alespoň umožnil žalobcům platit náklady řízení ve splátkách po 2.500 Kč měsíčně, když ze zjištěných poměrů žalobců plyne, že nejsou schopni částku přiznanou jako náklady řízení jednorázově uhradit.

12. Odvolání právního zástupce žalobců ještě doplnili samostatnými podáními žalobci j), i) a c). Žalobkyně j) uváděla, že žalobu s ostatními žalobci podala, když společnost ČEZ se k nim zachovala neseřízně. Nejprve jim totiž byty k odprodeji nabídla, poté nabídku stáhla a žalobci soudy prohráli. Přitom celá léta do bytů žalobci investovali a chtěli si zajistit bydlení. Uváděla, že požadované náklady na ní připadající představují její celý roční důchod. Žalobce i) rovněž zpochybňoval věrohodnost vysoutěžené ceny a kritizoval postup ČEZ vůči žalobcům v minulosti. Žalobkyně c) i) namítala, že předmětné nemovitosti nepožadovali do svého vlastnictví, rovněž nevidí důvod hradit náklady vedlejšímu účastníkovi, tedy firmě ČEZ, kterou žalobci nežalovali a která jim způsobila značné škody. Rovněž tato žalobkyně uváděla, že je nemocná, zjištěné úspory patří z poloviny jejímu muži a chtěli mít alespoň některé úspory na stáří.
13. Žalovaná ve svém odvolání proti prvému výroku požadovala, aby jí náklady byly přiznány v plné výši. Uváděla, že aplikace § 150 o.s.ř. na rozhodnutí o nákladech je dle ustálené judikatury výjimečným způsobem a v dané věci pro takový postup nejsou splněny důvody. Soud I. stupně také aplikaci § 150 o.s.ř. řádně neodůvodnil. Použití § 150 o.s.ř. nelze dle judikatury odůvodnit pouze majetkovými poměry účastníků. Žalovaná i) poukazovala na to, že v řízení vedeném u zdejšího soudu pod sp.zn. 30Co 157/2019 byla žaloba vzata zpět, tedy situace byla odlišná. Rovněž uváděla, že v dané věci ověřitelný údaj o ceně pozemků existoval, rozhodnutí soudu I. stupně je tak v souladu i se závěry nálezu Ústavního soudu sp.zn. I ÚS 269/16. Žalovaná tedy navrhla, aby odvolací soud usnesení soudu I. stupně ve výroku I. změnil tak, že žalobcům uloží povinnost nahradit žalované náklady řízení ve výši 3.306.000 Kč k rukám právního zástupce žalované ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozhodnutí.
14. Vedlejší účastník na straně žalované navrhl potvrzení napadeného usnesení jako správného. Uváděl, že ve skutečnosti i nález Ústavního soudu sp.zn. I ÚS 269/2016 vychází ze zásady, že § 9 odst. 4 písm. b/ tarifu se nepoužije i za okolností, kdy je hodnota nemovitostí doložitelná méně přesným způsobem, než bylo uloženo v tomto řízení. Samo jednání ČEZ s účastníky je v odvolání zkreslováno, především ani není podstatné, neboť na něm tvrzení žalobců, které odůvodňovala uplatněný nárok, založena nebyla.
15. Ve výroku I. je usnesení soudu I. stupně napadeno v celém rozsahu. Na základě odvolání žalované je tedy napadeno nejen ke všem účastníkům, ale zejména odvolací soud není vázán mezemi tohoto odvolání. Je tomu tak proto, že i v odvolacím řízení rozhoduje odvolací soud o nákladech řízení z úřední povinnosti na základě kogentních ustanovení § 142 až 150 o.s.ř., ohledně výroku o nákladech řízení, který byl odvoláním napaden, není tedy vázán mezemi odvolání (viz. např. usnesení Vrchního soudu v Olomouci sp.zn. 3Cmo 243/99-II druhý díl Velkého komentáře k o.s.ř., Bureš- Drápal a kol., C.H.BECK, 2009 str. 1659). Ve výroku II. je odvolání napadeno ve vztahu k těm žalobcům, který odvolání podali, není tedy napadeno pouze ve vztahu k žalobcům d), e) a ch), kteří mají postavení samostatných procesních účastníků a odvolání nepodali. Odvolací soud tedy ve výše uvedeném rozsahu bez jednání (§ 214 odst.2

písm.c/ o.s.ř.) přezkoumal dle § 212a odst. 5, 6 o.s.ř. napadené usnesení. Poté dospěl k závěru, že jsou dány podmínky pro konečné rozhodnutí o nákladech řízení.

16. Odvolací soud nemá důvod odchytil se od právního závěru, vysloveného v jeho předchozím, ve vztahu k výroku o nákladech řízení, zrušujícím rozsudku č.j. 16Co 271/2018-358. Platí tedy, že v dané věci je namístě, při stanovení odměny právních zástupců vycházet z § 7 advokátního tarifu, tedy z hodnoty sporu, neboť jeho výši lze bez obtíží zjistit. Tento závěr odpovídá ustálené judikatuře (viz. např. náleží ÚS ČR IV 2688/2015 i usnesení Nejvyššího soudu ČR sp.zn. 29Cdo 3615/2015 či 28Cdo 1017/2018). V rozporu s touto judikaturou není ani žalobci v odvolání citovaný náleží sp.zn. IV ÚS 269/16. Ten v souladu s výše uvedeným pouze konstatuje, že dle § 9 odst. 4 písm. b/ tarifu lze stanovit odměnu advokáta i tehdy, je-li předmětem řízení určení práva k nemovitosti penězi ocenitelné, jejíž cenu ale nelze bez obtíží zjistit. Lze i konstatovat, že obtíže (to je procesní potřebu ocenění nemovitostí) je namístě vždy třeba proporcionalně posuzovat ve vztahu k významu řízení (IV ÚS 2688/2015).
17. V dané věci je hodnota předmětných pozemků stanovena přímo v kupní smlouvě a to ve výši 1.266.000.000 Kč, údaj o 10.000.000 nižší uvedený v tiskové zprávě je dán tím, že do ceny pozemků byla v této tiskové zprávě zahrnuta i převáděná hodnota pohledávek spojených s pozemky (viz body 5.1 a 13.1 kupní smlouvy a tiskové prohlášení). Kupní cena je cenou tržní, je tak namístě z ní vyjít. Lze přitom konstatovat, že za této situace není namístě vyžadovat znalecký posudek, ten je vždy pouze (různě kvalifikovaným) odhadem obvyklé ceny, rozdíly ve znaleckých posudcích z oboru ekonomika – odvětví oceňování nemovitostí jsou tak z povahy věci pravidlem.
18. Důvodné nejsou ani další námítky žalobců, tedy není rozhodné, že žalobcům šlo v zásadě pouze o jejich nájemní byty, za situace, kdy žaloba zahrnula kompletně všechny nemovitosti převedené státem v Písnici na společnost ČEZ. Rovněž neobstojí argumentace rozhodnutím zdejšího soudu sp.zn. 30Co 157/2019, neboť tam byly okolnosti odlišné, když žalobkyně vzala žalobu zpět ještě před jednáním. Za této situace skutečně nebylo namístě kvůli nákladům zjišťovat cenu sporu, aplikace § 9 odst. 4 písm. b/ o.s.ř. tak byla důvodná. Zde lze jen pro úplnost dodat, že pokud by v tomto řízení vzali žalobci žalobu zpět ještě před jednáním, po vydání usnesení zdejšího soudu č.j. 16Co 289/2018-154, postupoval by odvolací soud shodně jako senát 30 Co a náklady by stanovil dle § 9 odst. 4 písm. b/ tarifu.
19. Na rozhodnutí o nákladech je tedy namístě aplikovat § 7 tarifu. Soud I. stupně takto postupoval, při výpočtu ovšem pochybil, když odměnu přiznal v plné výši i za odvolání žalované a vedlejšího účastníka proti rozsudku, napadeny byly jen náklady, odměna tedy náležela jen v poloviční výši a základem pro výpočet kdy nebyla hodnota sporu, ale nákladů řízení (§ 11 odst. 1 písm.c/ a § 7 tarifu). Z níže uvedených důvodů (složitost věci) také nelze považovat za účelné vynaložené náklady žalovanou účtovanou další poradu s klientem. Podstatnější však je, že odvolací soud setrvává i na svém závěru, že v dané věci jsou podmínky pro aplikaci § 150 o.s.ř. nepochybně splněny.
20. Dle § 142 odst. 1 o.s.ř. účastníku, který měl ve věci plný úspěch, přiznává soud náhradu nákladů potřebných k účelnému uplatňování nebo bránění práva proti účastníku, který ve věci úspěch neměl.
21. Dle § 150 o.s.ř. jsou-li tu důvody hodné zvláštního zřetele, nebo odmítne-li se účastník bez vážného důvodu zúčastnit prvního setkání s mediátorem nařízeného soudem, nemusí soud výjimečně náhradu nákladů řízení zcela nebo z části přiznat.

22. Základním principem rozhodování o nákladech řízení je tedy úspěch ve věci (§ 142 odst. 1 o.s.ř.), s ohledem na možné extrémní důsledky této zásady představuje § 150 o.s.ř. její korektiv.
23. Soud I. stupně především správně konstatoval, že náklady, které vypočetl ve vztahu ke každému z žalobců ve výši 757.641,50 Kč (ve skutečnosti by byly mírně nižší, což ale na věci nic nemění), není v silách žádného z žalobců zaplatit. Závěr soudu I. stupně učiněný z listinných důkazů lze i zpřesnit tak, že s výjimkou žalobce d) a ch) jsou jejich příjmy ve skutečnosti nižší, než průměrný příjem v ČR. Žalovaná i vedlejší účastník na straně žalované jsou přitom kapitálově silné společnosti, o tom svědčí i miliardový obchod jimi provedený. Majetková disproporce mezi stranami je tedy tak výrazná, že aplikaci § 150 o.s.ř. odůvodňuje, zejména když k ní přistupují další okolnosti případu.
24. Na jedné straně skutečně žalobci mohli a měli vzít zpět žalobu již tehdy, když soudy obou stupňů vyslovily již v usnesení, kterým byl zamítnut jejich návrh na nařízení předběžného opatření, závěr, že žaloba není důvodná. Tuto okolnost lze přičítat k tíži žalobcům, nepochybně též jejich právnímu zástupci a jak výše uvedeno, právě následující provedené jednání s dokazováním i způsobilo, že již byly dány důvody pro rozhodnutí o nákladech za užití § 7 tarifu. Na druhé straně nelze přehlédnout, že smyslem podané žaloby na určení vlastnictví státu byla snaha žalobců zajistit si vlastní bydlení, když chtěli, aby i u jejich bytů existovala možnost jejich privatizace, tak jak to odpovídalo dosavadní praxi, kdy Praha či městské části v Praze prodávaly byty dosavadním nájemcům za nižší než tržní ceny, které bylo možno s použitím hypotéky v přiměřené době uhradit. Snahu vytvořit předpoklady pro možnost takového prodeje bytů státem i v tomto případě lze pochopit za situace, kdy nyní v Praze nájem z běžného bytu často přesahuje výši starobního důchodu. Dále, byť byla žalobci dokládána, odvolací soud ani nedokazoval, jako obecně známou skutečnost, že v době prodeje předmětných pozemků z vedlejšího účastníka na žalovanou se k věci vyjadřovali čeští politici, tento postup napadali a zpochybňovali. I těmito vyjádřeními mohli žalobci nabýt dojmu, že jsou v právu a mohlo je to vést k snaze řešit věc soudně.
25. Konečně jako podstatnou hodnotí odvolací soud okolnost, že ve skutečnosti byla věc zcela jednoduchá, již ze žalobních tvrzení muselo být dle mínění odvolacího soudu právníku zabývajícímu se soukromým právem zřejmé, že jsou dány procesní i hmotněprávní důvody pro zamítnutí žaloby, což odvolací soud koneckonců uvedl i ve svém usnesení č.j. 16Co 289/2017-154. I z tohoto důvodu hodnotí odvolací soud požadavek žalované, aby jí na nákladech byla přiznána částka 3.306.000 Kč za právní služby jako absurdní, přičí se obecné představě o spravedlnosti.
26. Nepřiměřeně vysoká je i částka přesahující 800.000 Kč, kterou by celkem měli žalobci dle usnesení soudu I. stupně zaplatit žalované i vedlejšímu účastníku. Ze zjištěných poměrů žalobců plyne, že i částka přesahující 75.000 Kč, by většinu z nich vystavila do složité majetkové situace, jak výše uvedeno, snížení náhrady nákladů může majetkovou situaci žalované i vedlejšího účastníka ovlivnit jen velmi mírně.
27. Jak výše zdůvodněno, je usnesení soudu I. stupně ve výroku o nákladech řízení mezi žalovanou a žalobci napadeno v celém rozsahu, odvolací soud na základě hodnocení všech výše uvedených skutečností tedy dospěl k závěru, že je namíste náklady žalované dále snížit, přibližně na čtvrtinu, za odpovídající tedy považoval částku 100.000 Kč, k níž ještě připočetl částku 21.000 Kč, kterou je právní zástupce žalované povinen odvést jako náhradu DPH, když je jejím plátcem. Proto takto usnesení soudu I. stupně ve výroku I. dle § 220 o.s.ř. změnil, když zároveň i učinil obsahem výroku i věru, dle níž ve zbývajících částech se náhrada nákladů nepřiznává. Ve zbývajících částech týkajících

vyslovené povinnosti žalobců plnit a lhůty k plnění odvolací soud dle § 219 o.s.ř. usnesení soudu I. stupně dle § 219 o.s.ř. potvrdil.

28. Výše uvedená hodnocení se uplatní i ve vztahu mezi žalobci a vedlejším účastníkem není přitom důvodná námitka, že vůči tomuto vedlejšímu účastníku žalobci žalobu nepodali a neměli by tedy hradit jeho náklady řízení. Po jeho vstupu do řízení měli žalobci jednoduchou možnost za užití § 93 odst. 2 o.s.ř. navrhnout, aby soud rozhodl o přípustnosti tohoto účastnictví, takto v řízení ale nepostupovali. Není také důvodná argumentace týkající se zastupování státních orgánů před soudem, když společnost ČEZ a.s. není organizační složkou státu ale právnickou osobou soukromého práva. Vedlejšímu účastníku na straně žalované náklady vznikly a žalobci jsou povinni tyto náklady nahradit. Situace je obdobná jako ve vztahu mezi žalovanou a žalobci, odvolací soud zde odkazuje na výše uvedená hodnocení, z tohoto důvodu proto rovněž vedlejšímu účastníku ve vztahu k žalobcům, kteří zde podali odvolání, snížil náklady na částku 121.000 Kč. Žalobcům byla tato povinnost uložena soudem I. stupně i odvolacím soudem bez užití slova společně a nerozdílně, z absence tohoto výrazu u výroku přiznávajícího žalované i vedlejšímu účastníku částku 121.000 Kč vyplývá, že každý z žalobců je povinen plnit žalované i vedlejšímu účastníku stejný díl z této částky (nyní § 1868 odst. 1 a § 1122 odst. 3 o.z., viz. i Rc 82/2009).
29. Ve vztahu k žalobcům d), e) a ch) nebyl odvoláním žádné ze stran druhý výrok usnesení soudu I. stupně odvoláním napaden, a proto zůstal nedotčen (§ 206 odst. 2 o.s.ř.). I v tomto případě měli žalobci postavení samostatných procesních společníků (§ 91 odst. 1 o.s.ř.), odvolací soud pouze pro přehlednost upřesnil, jaké části se nedotčený výrok týká, tedy částky, která by celkem připadala z částky 433.379,65 Kč na 3 žalobce. Tuto částku ve výši 118.194 Kč jsou tito tři žalobci zaplatit vedlejšímu účastníku rovným dílem.
30. O nákladech odvolacího řízení rozhodl odvolací soud dle § 224 odst. 1 a § 150 o.s.ř. Převážně byli v odvolacím řízení) úspěšní žalobci, ovšem pouze proto, že odvolací soud ještě ve větším rozsahu aplikoval v jejich prospěch výjimečné ustanovení § 150 o.s.ř. Této situaci dle ustálené judikatury odpovídá, že je v odvolacím řízení aplikován § 150 o.s.ř. naopak ve prospěch neúspěšné protistrany.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není dovolání přípustné.

Praha 17. října 2019

JUDr. Milan Chmelíček v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Barbora Nevolová